

“Zien is geloven?”

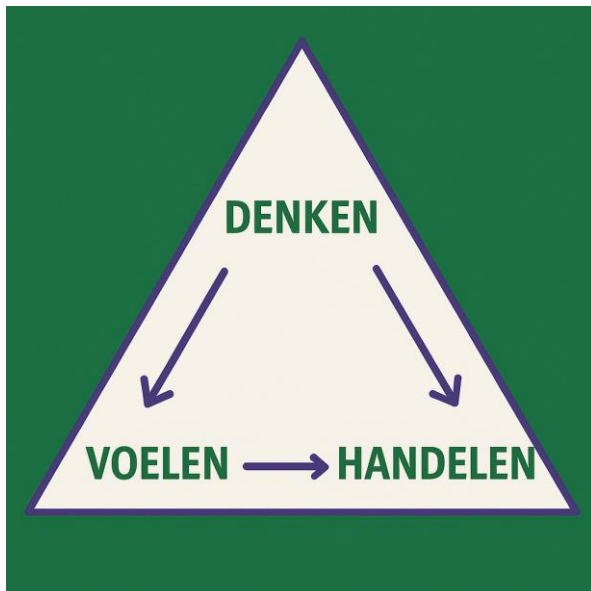
Vaktherapie-drama als
aanvulling in de behandeling
van PTSS en dissociatieve
stoornissen

Kim Molenaar, vaktherapeut drama

Claudia de Vries, vaktherapeut drama

Dr. Mariel Meewisse, klinisch psycholoog

Vaktherapie, hoezo?

Meeste Topreferente traumacentra werken met vaktherapie, met name PMT en beeldende therapie.

Richtlijn PTSS (2025) en zorgstandaard PTSS (2025): vaktherapie als waardevolle aanvulling op CGT en EMDR

Richtlijn persoonlijkheidsstoornissen (2022): psychotherapeutische en vaktherapeutische methoden integreren

Insteek vaktherapie: toegang te krijgen tot lichamelijke sensaties, herinneringen, gevoelens en emoties die niet direct verbaliseerbaar zijn via het voelen en handelen (bottom-up)

Van verstandelijk weten naar emotioneel geloven

Dramatherapeut:

- geschoold in ontwerpen van experientiele oefeningen

Specifieke vaardigheden in toepassing van ervaringsgerichte interventies met:

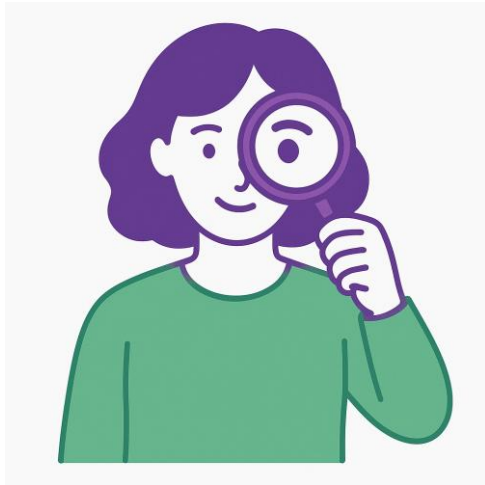
- Lijf/houding, mimiek, stem, structuur, spel en ruimtegebruik (Smeijsters, 2003)

Vaktherapie relevant bij:

- Onvoldoende respons op eerste keus behandeling
- Non-verbale aspecten van traumatische ervaringen
- Belemmering in verbinding door arousal/dissociatie/vermijding

Beperkt wetenschappelijk bewijs → vraag:
hoe sturen regiebehandelaren dit?

Hoe dan?

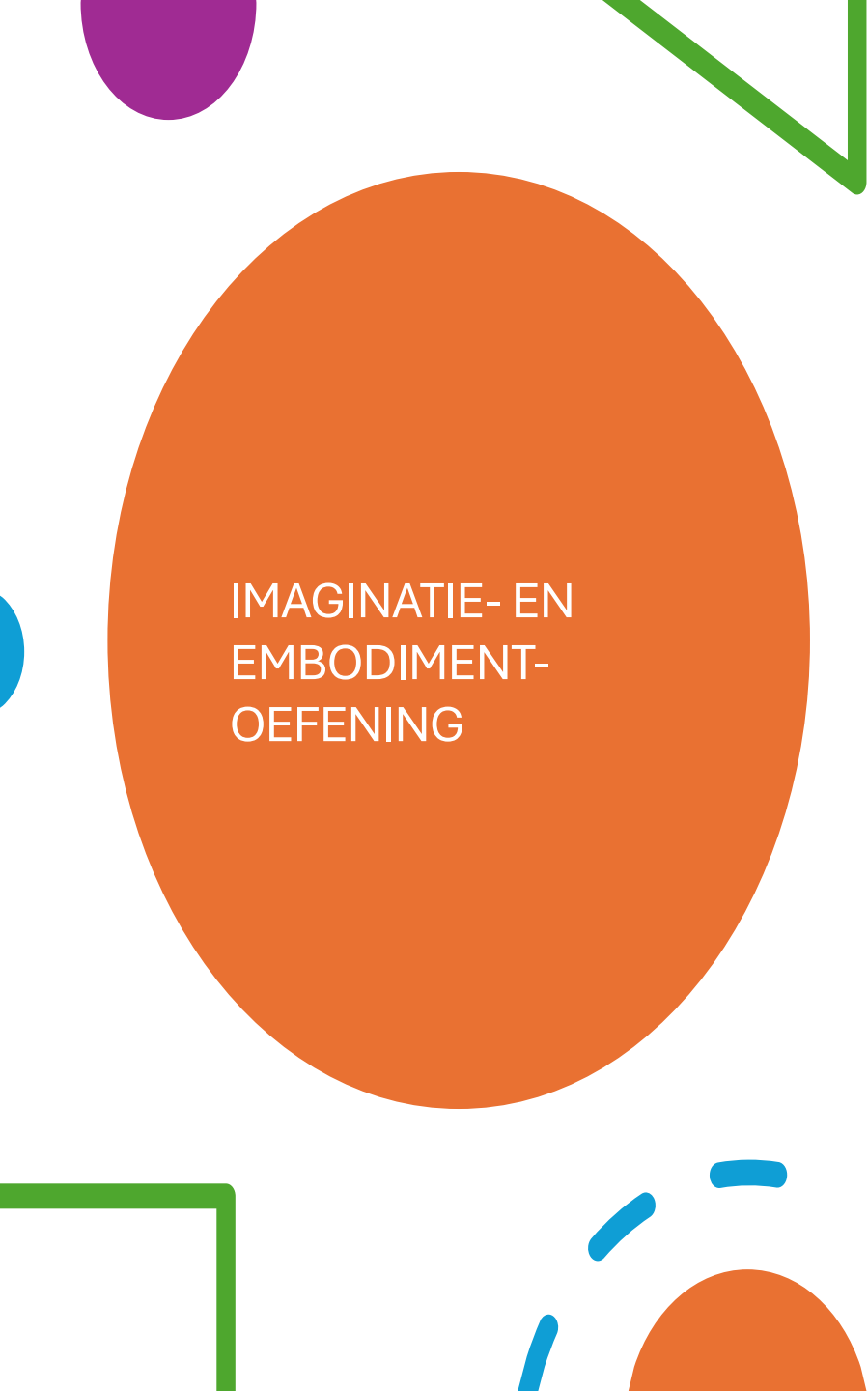
- Verkennen hoe vaktherapie-drama in de behandeling ingezet kan worden
- Kennismaking met enkele interventies
- Inspiratie voor samenwerking tussen vaktherapeut en regiebehandelaar

Werkvorm uit vaktherapie: belichaming

Naspelen van interne
rollen/conflicten/traumascript →

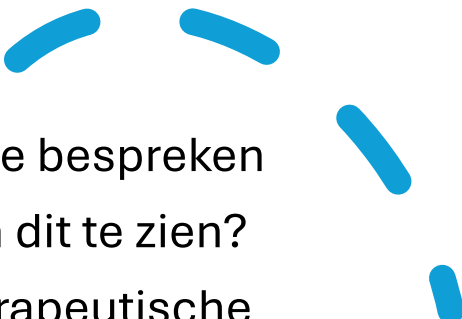
- Doorvoelen(**embodiment**) van ervaring door uitspelen
- **Spelwerkelijkheid:** Zichtbaar maken, onmiddellijke ervaring in hier-en-nu (Jones, 1996)
- **Distantie en projectie:** interne processen externaliseren voor de juiste emotionele distantie (Bang & Bos, 2025)

IMAGINATIE- EN EMBODIMENT- OEFENING

Neem 5 minuten om na te bespreken met andere deelnemer(s)

- Welke rol nam je aan?
- Wat deed dat met je?
- Wat zegt deze rol over jou en jouw overtuigingen? (als behandelaar)

RESCRIPTING IN DE RUIMTE

Neem 5 minuten om na te bespreken

- Wat doet het met je om dit te zien?
- In cognitief gedragstherapeutische termen, wat is de werkzaamheid van hetgeen je zag?
- Welke ideeën krijg je bij het zien van dit spel?
- Wat neem je mee naar dagelijkse werk als behandelaar?

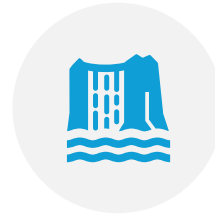
De mogelijkheden zijn eindeloos

EIGEN REGIE; CLIENT IS
SCHRIJVER, REGISSEUR
EN ACTEUR VAN- EN IN JE
EIGEN STUK.

IN HIER-EN-NU IS MEER
ZICHTBAAR, MINDER
KANS OP VERMIJDING/
DISSOCIATIE

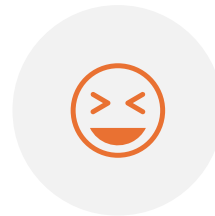
DOOR AANSLUITEN MEER
CONTACT MET
BEHANDELAAR 'WE DOEN
HET SAMEN'

FYSIEKE KARAKTER;
BRENGT DE BOEL
IN BEWEGING.

EXPOSURE AAN
HERINNERING, EN IN VIVO
DOOR NABOOTSEN VAN
DE PLEK EN HOUDING

SPEELS KARAKTER.
PLEZIER EN LACHEN KAN
LUCHT GEVEN ONDANKS
ZWAAR THEMA.

Zien is geloven!

- Zichtbaar maken; het wordt echt en gezien
- Doorbreekt bagatelliseren, ontkenning, biedt ontschuldiging
- Werken met basisbehoeften:
 - Veiligheid
 - Verbondenheid
 - Autonomie
 - Zelfcoherentie
 - Zelfwaardering
 - Zelfexpressie
 - Spel en spontaniteit

Samenwerking regiebehandelaar– vaktherapeut

Tips:

- Zet zowel IE/ImRS/EMDR als vaktherapie in. Het versterkt elkaar
- Evalueer gezamenlijk en tijdig met client en behandelaren
- Zien is geloven! vertrouw op de ervaring van de client en de intentie beter te willen worden
- Bespreek het werken met functionele aanraking en zet de toestemming hiervoor in dossier

Referenties

- GGZ Standaarden (2020):
Zorgstandaard Psychotrauma- en
stressorgerelateerde stoornissen
- Kamp et al (2019) Body-and
Movement-Oriented Interventions for
Posttraumatic Stress Disorder: A
Systematic Review and Meta-Analysis.
JTS
- Federatie Medisch Specialisten (2025):
Richtlijnendatabase –
Vaktherapeutische en andere
lichaamsgerichte interventies bij PTSS
- Bang& Bos (2025) Schematherapie e
dramatherapie; een gouden
combinatie. VST magazine

“Zien is geloven!”

Vaktherapie-drama als
aanvulling in de behandeling
van PTSS en dissociatieve
stoornissen

Kim Molenaar, vaktherapeut drama

Claudia de Vries, vaktherapeut drama

Dr. Mariel Meewisse, klinisch psycholoog